

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznauila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, L. 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 227.

7 Ljubljani, v torek 6. oktobra 1891.

Letnik XIX.

Shod „Katol. polit. društva“ v Žužemberku.

Govor deželnega poslanca Ig. Žitnika.

(Dalje.)

Priznati mora vsakdo, da kranjska dežela mnogo stori za dobre ceste. Tako je tudi za tekoče leto deželni zbor dovolil 61.500 gld. za deželne ceste, podpor in posojil za ceste in mostove pa 10.500 gld.; za kamniško železnico polovica kredita v znesku 35.000 gld.; za cesto Ribnico-Laški Potok 16.000 gld., za cesto čez Bogenperk še 4600 gld., za občinsko cesto na Planini pri Vrhniku 1000 gld., za most čez Bistrico 1000 gld., za občinsko cesto iz St. Jurja do Tlake 1000 gld. Sedaj vidite, kam gre denar. Samo za ceste in mostove je za letos deželni zbor dovolil 130.600 gld. Dalje bode letos dežela plačala za civilno in vojaško pripravo 7430 gld., za stalno namestitve vojakov nad 7000 gld.

Dežela je zazidala za novo brambovsko vojašnico 160.000 gld., in za zgradbo deželnega gledališča še dovolila posojila 11.700 gld. Primanjkljaj deželnega posojila za tekoče leto znaša 77.983 gld. Dovolilo se je tudi 4000 gl. za podpore po uimah. Če vse te dolge vrste potrebščin soštejemo, znaša letošnji deželni proračun 9 2 4 9 4 2 gld.

Gotovo smem trditi, da so se dovolile podpore za najpotrebnejše stvari, in vendar so bili deželni poslanci v zadregi, kako se naj pokrijejo ti troški. Našteti Vam hočem le večje dohodke dežele, s katerimi plačuje deželni odbor.

Tako znašajo obresti od obligacij, katere ima dežela, 35.597 gld., stanarina od deželnih poslopij znaša 5473 gl., doneski za upravne troške 3787 gld., povračila oskrbnih troškov za bolnike, blazne, porodnice, odgonskih troškov, vračila posojil za ceste, šole, mostove, bakreni vitriol itd. 17.398 gld. Torej znaša pokritje le 62.670 goldinarjev in manjka

8 6 2 2 7 2 gld., kateri se morajo pokriti z deželnimi prikladami in nakladami.

In tako je bilo sklenjeno, da se za tekoče leto pobira:

1. 40% priklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa, kar bode zneslo 143.955 gld.;

2. naklada od porabljenih likerjev in vseh poslajenih opojnih pijač od hektolitra po 6 gld.;

3. naklada od vseh porabljenih žganih opojnih pijač po stopinjah 100 delnega alkoholmetra za vsako hektolitersko stopinjo 18 kr., kar bode zneslo nad 170.000 gld.;

4. 28% priklade vsem neposrednim državnim davkom s prikladami, kar je proračunjeno na 422.756 gld.

Če te dohodke seštejemo, še vedno zmanjkuje 125.561 gld., kateri naj se poplačajo z blagajnično gotovino.

Omeniti tudi moram, da dežela še posebej potrebuje 10% priklade na vse deželne davke za šole, in ta priklada znaša okroglih 150.000 gld., tako da deželni troški za deželne potrebe znašajo skupaj okroglih 1.074.000 gld. Deželne priklade pa se računajo po neposrednih državnih davskih s prikladami, ki so: zemljiški (1889. leta 635.753 gld.), hišna najemnina (231.153 gld.), hišni razredni davek (139.087 gld.), pridobinski davek (142.639 gld.) in dohodarina (361.214 gl.); skupaj 1.509.846 gl., od katerih se štejejo deželne priklade.

Kakor pa sem prej omenil, je tu všteti 160.000 gld. za brambovsko vojašnico, ki neso potrošeni, marveč bodo donašali deželi lepe dohodke, pri vsem tem pa vojašnica ostane še deželna lastnina. Dalje je všteti 35.000 gld. za nakup glavin-skih delnic kamniške železnice, ki se bodo tudi nazaj dobili, torej je prav za prav letošnjega ostanka 69.439 gld., ali 4% deželne naklade. To dokazuje,

da deželni zbor previdno postopa z deželnim denarjem, da dežele ne obremenijo z novimi večjimi davki. (Konec sledi.)

Tovarna na Dvoru.

Nedavno smo sporočili, da s 1. oktobrom t. l. poneha tovarna na Dvoru pri Žužemberku in da bomo o tem dogodku še obširneje govorili. Danes smo prejeli naslednji dopis:

Kakor je že znano, je s 1. oktobrom tukajšnja kneza Auersperga železna tovarna popolnoma ustavila delo.

Petinšestdeset družin je ob vsakdanji kruh, revščina je že zdaj velika, kaj še le bode po zimi in na pomlad, ker ni nobenega zaslužka. Pa ne samo delavci, ampak vsi drugi, ki so imeli pri tovarni kak zaslužek, vsa okolica bo v gmotnem oziru britko čutila propad tovarne.

Da se tovarna ne bo vzdržala, ako ne bo pri upravi in strojih kake reforme, se je že dlje časa naprej vedelo. Odkar nas je vodja Bohotinjsky pred kakimi sedmimi leti zapustil, je šla tovarna vedno bolj rakovo pot. Pod njegovim vodstvom se je še krepko branila pred konkurenco, da, še cvetela je. Bil je pa tudi mož za to, vedno je iskal dela, da ga ni zmanjkovalo, in z bistrim očesom je nadzoroval nje-govo izvršitev.

Na njegovo mesto je prišel Krestan in na to Weidlich, pod katerima je prišla tovarna do tega, da se je moralo delo ustaviti.

Ko je dne 24. maja t. l. naznanil knez Auersperg, da se bo s 1. oktobrom tovarna zaprla, bilo je vse poparjeno. Kam iti na stara leta, kako preživeti sebe in družino, ker ni dobiti nobenega dela, še v Ameriki z lepa ne, te misli so prouzročile britko skrb.

Jedina tolažba je bila, ker je knez obljubil za delavce skrbeti. Rekel je, naj nikar ne štrajkajo in

LISTEK.

Moja prva vožnja po Benetkah.

(Konec.)

Koj sva pod mostom „Rialto“. Beneški zidarji ga imenujejo svoj ponos — ne zama. Kakor romantično skalovje, imponuje velikanski obok, razpet čez celi „canal grande“.

Kmalu onkraj mosta zasveti se pročelje prelepe palače. Ko dospem bližje, opozori me gondolier ná-njo. „Palazzo Manin“, pravi in zraven še dostavi: „Tukaj je stanoval zadnji dogé beneški, Lodovico Manin“. Da — Manin; iz zgodovine mi je še nekoliko znan. Bil je zadnji! Ta beseda, katero je gondolier še posebno naglasil, bila mi je dovolj. Mahoma obdajo me druge misli. Dolga vrsta zgodovinskih dogodkov dvigne se na površje probujene domišljije. Pred Huni vidim bežati prve Benečane na močvirne otoke in puste lagune iskat novega, varnega domovja. Nenavadna sreča se jim pridruži. Beneški trgovci zaslové kmalu po vesoljnem svetu. Venecija vstaja, na morju je prva velevlad. Papež Aleksander III. prizna to s pomenljivo ceremonijo „zaročivši beneškega dogeja z morjem“ 1. 1177. Sv. Marka lev je najbogatejši gospodar pod solncem. A pride turški vihar 15. veka. Venecija pada, pada od leta do leta. 1797. l. bliža se Benetkam junaški Napoleon. Kakor pred zlatim Helijem zvezde —

zgine pred njim država za državo. Samo bližina njegova je Veneciji že smrt. L. Manin se odpove, senat se razprši, Napoleon še z mečem ne udari, in Venecije je že konec — menda za veke. Grenka osoda nekdanj tako silne velevladi. Sic trausit! . . .

Je-li to bilo mogoče? Kdo je tega kriv? Mislim, da bi tudi Veneciji prerok svobodno zaklical: „Ljudstvo, ti samo si krivo svoje pogube!“ Zakaj? Zapomnimo si Slovenci: „Osveta je moja“, govori Gospod. Nas prepusti On dostikrat v roke ljutih sovragov, toda krivico, ki jo nam kdo dela, povsod jo za nas maščuje. A nikdo našemu narodu ni toliko škodoval, kakor pohlepni Benečani. Brate naše, ki so segali po sedaj laških planjavah tje doli do Pada, so potujčili. Ob Adriji so zasejali vse polno trdnjav, iz katerih še sedaj naši najstrastnejši sovražniki, kot gadja zalega, ovirajo naš napredek. Cvetoče vrtove, ponosne temne gozde naše prelube domovine ob Adriji so opustošili. Pusti Kras — nemisljivo znamenje beneškega vandalizma — Kras od Trsta tje doli v Dalmacijo, je njim na vesti.

Dvignem oči — pogledam jadranske valove. Srd me z rudečico oblije in v spomin mi pride ona prekrasna, dostikrat pevana, ali nikdar dovolj občudovana Jenkova elegija:

Buči morje adrijsko,
Bilo nekdanj si slovansko! . . .
Ko ob tebi mesta bela
Naših dedov so cvetela,

Ko po tebi hrastov brod

Vozil je slovanski rod . . .

Venecija, ki je z našimi zakladi obogatela — njej veljajo pikre besede:

Da jih videti ni več —

Tega kriv je tuji meč.

Sedaj, ko je popolnoma onemogel „sv. Marka lev“, naj bi bile zapisane pod njim na „Piazzetti“ v večem opomin Homerjeve besede:

Vsako zločinstvo je groza pravičnim bogovom v Olimpu

Čednost jih gani samó — pravičnost jim prija človeška.

A proč s tužnimi spomini! Skoraj sem pozabil, kje sem. Gondola plava — ne zmeneč se za moje spomine, ki so mi zagrenili čašo najslajšega dušnega užitka v Benetkah.

Spomin v popotu mine . . .

pravi Prešeren, tudi jaz sem svojega izročil valovom.

Teško je, biti otožen v „canal grande“, kjer se nam umetnost od vseh strani smehlja, kjer oči najprijetnejše utise dovajajo k iznenadnemu srcu.

Vedno širja in širja postaja vodena cesta beneška. Le nekaj minut še — in „canal grande“ neha. Na desni, že daleč v morju videti je krasna cerkev „S. Maria delle Salute.“ Visoka kopola spominja me živo na sv. Petra v Rimu. — Na levi strani pa zagledam biser cele Venecije. Skoraj bi rekel z Manzoniem: „Un pezzo della bellezza celleste!“ V solučnem svitu blesti mi „Palazzo ducale“, dogejeva palače, nasproti. O kako čudno pač znajo umetniki iz mrtvega kamna ustaviti delo, ki gledalca s svojo lepoto povzdigne v

upora ne delajo, ker poskrbel bo za mlajše in stare delavce: mladim hoče preskrbeti službo v drugih tovarnah, starejšim pa dati primerno pokojnino. Kar se bo še naredilo do oktobra in skupilo za železo in stroje, to bo za pokojninski zaklad.

Delavci so bili čeli časi mirni, kak upor jim še na misel ni prišel; torej so tudi čeli časi orožniki brez potrebe varovali ravnatelja. Kar je bilo mlajših, šli so po svetu iskat dela, večinoma brez uspeha, in so se morali vrniti domov, starejši so pa z upom in strahom pričakovali osodepolnega dne, ko se jim bo naznanila določena pokojnina. Do neke pokojnine so imeli vsi delavci pravico, ker so vsi po 4% od mesečne plače vplačevali v bratovsko blagajnico (Bruderlade), ne samo starejši, ampak tudi mlajši, ali pa vsaj pravico so imeli zahtevati, da se jim to izplača, kar so v teku let vplačali.

Omenjeni dan je napočil v veliko iznenađenje in britko žalost delavcev. Kake pokojnine so se jim določile? Toliko, da je za življenje veliko premalo, za smrt pa preveč. Može, ki so mladost in moško dōbo, moč in zdravje žrtvovali svojemu knežjemu delodajalcu, morajo na stara leta v največjem pomankanju lakoto trpeti in beraško palico vzeti v tresočo se roko.

Splošen glas je: ubogi delavci, pomilovanja vredne njihove družine, posebno ubogi otroci! Kako se preživeti, ko v več slučajih še stanovanja ne bodo mogli plačevati z „velikodušno“ pokojnino. Trda se jim je godila zadnja leta, ko je bilo tako malo dela in malo zaslužka, a zdaj so prišli pod káp. Da svet spozna, v kakem položaju so delavci bivše kneza Auersperga tovarne, navedem nekoliko vzgledov:

Janez Fabjan, montér in strojni ključavničar, star 61 let, pri tovarni 49 let, imel prej plače po 1 gld. 40 kr. na dan, včasih še več, ima pripoznane pokojnine 6 gld. 38 kr. na mesec; Matija Vokš, vliuč, star 60 let, 27 let pri tovarni, prejšnji poprečni zaslužek 20—30 gld. na mesec, pokojnine 3 gld. 19 kr. na mesec; Martin Perpar, kovaški mojster, 70 let star, 56 let pri tovarni, plača poprej 30—40 gld. na mesec, pokojnine 6 gld. 7 kr.; Florjančič Franc, 51 let v tovarni, plače 1 gld. 30 kr. na dan, pokojnine 5 gld. 60 kr. na mesec; Florjančič Jože, 49 let v tovarni, plače 1 gld. 30 kr. na dan, pokojnine 5 gld. 40 kr.; Kette Janez, 25 let v tovarni, plače 1 gld. 16 kr. na dan, pokojnine 2 gld. 78 kr.; Pegenau Jože, 39 let v tovarni, pokojnine 1 gld. 30 Mirtič Franc, 36 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 70 kr.; Fifolt Janez, 35 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 50 kr.; Mirtič Jože, 34 let v tovarni, pokojnine 3 gld.; Florjančič A., 32 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 20 kr.; Bradač Franc, 51 let v tovarni, pokojnine 5 gld.; Kocjančič Franc, 24 let v tovarni, pokojnine 1 gld. 30 kr.; Bende Janez, 21 let v tovarni, pokojnine 1 gld. 65 kr.; Špec Jože, 31 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 70 kr.; Vidmar Matija, 35 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 50 kr.; Pirc Franc, 38 let v tovarni, pokojnine

nadzemeljske višine. Ta stavba je gotovo eden najlepših spominkov srednjega veka. Začeli so jo zidati l. 1301. P. Lombardo jo je 1511. dovršil. Kdor rad zabavlja čez srednji vek in svoj sarkazem izliva na njegove „mračnjake“, naj gre in si ogleda to palačo. Ne, čas v katerem je ona nastala, ni mračen. Krasota njegovih spominkov je odsev blagodejne svetlobe, ki je takrat oživljala nedosegljive veleume. — v ozadju za palačo po kipi proti nebu kupola sv. Marka cerkve in stoteri stolpi s pozlačenimi jabolki in križki na vrhu. Res — nepopisljiv prizor! Panorama, ki gane in omami. Ne vem, kdo bi bil svoje črte na tem mestu izlil v lepše besede kakor, Platen:

Da glänzt der Markusplatz im Licht der Sonne . . .

Hier wuchs die Kunst wie eine Tulipane

Mit ihrer Farbenpracht dem Meer entstiegen

Hier scheint, auf bunten Wolken sie zu fliegen

Gleich einer zauberischen Fee Morgane.

Prej bi se utrudil, kakor nagledal. „Kmalu se vidimo bližje“ . . . denem in se ozrem v daljavo prostega morja. Solnce odseva iz zelenih globin. Kot zvezde na jasnem nebu leskečejo v njegovih svitlih žarkih nebrojni valčki. Rahla sapa se ž njimi prijazno igra.

Gondola je pri kraju. Veslo miruje. Pred menoj razprostira se dolga cesta „Riva dei Schiavoni“. „Gondoliere — Addio!“ zakličem in izstopim na stopnice, ki peljejo gori na Rivo. Nasmehne se veseli mornar in „A rivederci!“ odzdravlja. Da — na svidenje!

A n t. M. G o r i č l j a n.

1 gld. 30 kr.; Stravs Janez, 35 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 45 kr.; Perpar Jože, 35 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 96 kr.; Erbida Gašper, 19 let v tovarni, pokojnine 1 gld. 50 kr.; Zalokar Janez, 35 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 96 kr.; Vokač Karol, 37 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 15 kr.; Kralj Karol, 32 let v tovarni, pokojnine 2 gld. 17 kr.; Potočar Miha, 35 let v tovarni, pokojnine 3 gld. 40 kr. na mesec itd.

Najvišja pokojnina znaša 9 gld. na mesec, katero ima jeden sam delavec; najnižja je 50 kr. na mesec. Večinoma so od 1—4 gld.

K sklepu prosimo naše gg. državne in deželne poslance, da blagovolijo stvar presoditi in za delavce kaj storiti, ako je sploh po obstoječih postavah mogoče še kaj pomagati, oziroma jim preskrbeti kak zaslužek. Potreba je velika, in sami si nikakor ne morejo pomagati.

Imenik podružnic družbe svetega Cirila in Metoda.

(Dalje.)

30. **Litijska:** 1. Jernej Zupančič, duhovnik; 2. L. Svetec, c. kr. notar; 3. Fran Knaflič, posestnik v Šmartnem. Namestniki: 1. Fran Podkrajšek, načelnik žel. postaje na Savi; 2. Martin Molek, župnik; 3. J. Ravnihar, nadučitelj v Litiji. Pokrovitelj 5, ustan. 5, letnikov 50, podpornikov 64, skupaj 124. Gld. 167.—
31. **Krško in okolica:** 1. dr. Jurij Sterbenec, dekan v Leskovcu; 2. Ferdo Černovšek, uradnik v p. v Krškem; 3. —. Nam.: 1. dr. Lovro Mencinger, advokat. Ustan. 7, letnikov 32, skupaj 39. Gld. 33.—
32. **Vrhnjski sodnijski okraj:** 1. Iv. Kopričnikar, dekan na Vrhniki; 2. Ant. Flis; 3. Jožef Lenarčič. Nam.: 1. Gabrijel Jelovšek za Vrhniko; 2. Jožef Verbič za Borovnico; 3. Ivan Grušen in Simon Ogrin, podobar. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 17, letnikov 32, skupaj 50. Gld. 33.—
33. **Logatec:** — —
34. **Smlednik in okolica:** 1. Henrik baron Lazarini, graščak; 2. Primož Oblak; 3. Anton Pavlin. Namestnik: 1. Josip Keršič. Ustanovnikov 11, letnikov 56, podpornik 1, skupaj 68. Gld. 1831.
35. **Ženska podružnica za Bistriški okraj na Notranjskem:** 1. Sofija Šabec, posestnica; 2. M. Hladnik; 3. Ivanka Ličan. Nam.: Pavlina Bachmann. Ustan. 12, letnic 68, podpornic 22, skupaj 102. Gld. —.—
36. **Žužemberk in okolica:** 1. —. 2. Ivan Jerše, posestnik; 3. Ivan Zorec, trgovec. Nam.: 1. Fran Valand, župan; 2. Jakob Škerlj; 3. Fran Ferjančič. Ustan. 6, letn. 16, podp. 3, skup. 25. Gld. 1630.
37. **Naklo z okolico na Gorenjskem:** 1. —; 2. —; 3. Fran Pavlin, posestnik v Podbrezji. Skupaj 30. Golinarjev —.—
38. **Kamnik z okolico:** 1. Josip Močnik, župan, lekar; 2. Fran Stelč, posestnikov sin; 3. Josip Stelč, posestnikov sin. Nam.: 1. Martin Novak, c. kr. poštar; 2. Anton Pintar, trgovec; 3. N. Zadnikar, c. kr. okrajni živinozdravnik. Ustanovnikov 8, letn. 38, podp. 15, skupaj 61. Gld. 50.—
39. **Cerklje na Gorenjskem:** 1. Andrej Vavken, nadučitelj in župan; 2. Fran Krek, kapelan; 3. Radoslav Kočecar, farmacevt. Ustan.: 12, letnikov 28, podp. 18, skupaj 58. Gld. 58.—
40. **Kostanjeviški okraj:** 1. Viktor Rosina, c. kr. notar; 2. Josip Rohrmann, koncipijent; 3. M. Novak, okrajni sodnik. Namestniki: Damijan Pavlič, župnik; 2. —. 3. Fran Gregorič. Ustanovnikov 6, letn. 46, skupaj 52. Gld. 10605.
41. **st. peterska ženska v Ljubljani.** (V osnovi.)

II. Štajersko.

1. **Celjska.** 1. Dr. Ivan Dečko, odvetn. kandidat; 2. Fran Kugler, odvetn. uradnik; 3. Andrej Perc, not. uradnik. Namestniki: 1. Fran Irgel, vikar; 2. dr. Urb. Lemež, odvetn. kandidat; 3. —. Pokrovitelji 4, ustanovnikov 8, letnikov 45, skupaj 57. Gld. 131.—
2. **Mariborska:** 1. Ant. Borsečnik, stolni vikar; 2. Pavel Simon, hišni posestnik; 3. dr. Alojzij Meško, profesor bogoslovja. Pokrovitelja 2, ustanovnikov 11, letnikov 18, skupaj 31. Gld. 2830.
3. **Graška akademiška:** 1. Janko Žolgar, drd. iur.; 2. France Mohorič, cand. iur.; 3. Franc Krušič, cand. med. Namestniki: 1. M. Dereani, cand. med.; 2. Jaroš Žitek, drd. med.; 3. Fran Mayer, drd. iur. Ustanovniki 4, letnikov 48, skupaj 52. Gld. 40.—
4. **Ptujska:** 1. O. Benko Hrtiš, župnik v Št. Vidu; 2. O. Konrad Stazinski; 3. Anton Gregorič. Pokrovitelja 2, ustanovnikov 17, letnikov 18, podpornikov 7, skupaj 44. Gld. 23.—
5. **Šaleška dolina v Šostanji:** 1. Ivan Govedič, župnik v Šostanji; 2. Jožef Skaza, posestnik v Velenji; 3. Ivan Kačič, c. kr. notar. Namestniki: 1. Ivan Vošnjak, veleposestnik; 2. Ivan Kramar, 3. Vinko Ježovnik. Ustanovnikov 6, letnikov 22, podpornikov 30, skupaj 58. Gld. 5690.
6. **Vuhred-marnberški okraj:** 1. Mart. Koček, c. kr. beležnik v Marnbergu; 2. Anton Jazbec, dekan v Marnbergu; 3. Josip Čeruko, župnik v Vuhredu. Namestniki: 1. Tom. Mras, nadžupnik; 2. Jurij Zmavec, župnik v Remšniku; 3. Jos. Lederhas. Ustanovnikov 9, letnikov 9, podpornikov 16, skupaj 34. Gld. 10.—
7. **Graška izvanakademiška:** 1. Fr. Bradaška, gimn. ravnatelj v p.; 2. Monsgr. Ivan Tomše, c. in kr. vojaški župnik v p.; 3. Fran Hrašovec, c. kr. okr. sodnik v p. Ustanovnikov 11, letnikov 29, podpornika 2, skupaj 42. Gld. 4335.
8. **Braslovče:** 1. Fran Pristan, posestnik; 2. Ivan Kač, okrajni tajnik; 3. Florjan Rak. Namestniki: 1. Lovro Potočnik, dekan; 2. France Rojnik, župan; 3. Jakob Škoflek, nadučitelj. Ustanovnikov 13, letnikov 31, podpornikov 16, skupaj 60. Gld. 31.
9. **Gornji grad:** 1. Franc Dornik, dekan; 2. —. 3. Fr. Šarb, trgovec. Namestniki: 1. M. Strnad, župnik na Ljubnem; 2. Fran Petek, trgovec. Ustanovnikov 19, letnikov 30, podpornikov 58, skupaj 107. Gld. 4421.

10. **Konjice:** 1. —. 2. Anton Sattler-Marguč, posej. uradnik; 3. Janez Šepeč, trgovec. Namestniki: 1. Fr. Mikuš, nadžupnik; 2. Janez Rudolf, kmet v Dobrnežu; 3. Jan. Pospisil, lekarnar. Ustanovnikov 15, letnikov 34, podpornikov 36, skupaj 85. Gld. 25.—
11. **Sevnika:** 1. Fr. Vršec, c. kr. notar; 2. J. Kuntič 3. Fran Hrastel, kapelan. Ustanovniki 4, letnikov 34, podpornikov 7, skupaj 45. Gld. 15.—

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. oktobra.

Notranje dežele.

Mladočehi jezi, da so jih tako prezirali, ko je prišel cesar na Češko. Poprej so po svojih glasilih raztrobili, kako hočejo pokazati svojo lojalnost, potem pa za to še prilike niso imeli. Njih listi pa sedaj pišejo, da cesarjevo potovanje ni prav nič pospešilo sporazumljenja obeh narodov na Češkem. O spravi se je le govorilo, za-njo se pa ni nič storilo. Sporazumljenje je le mogoče, če se popolnoma izvrši češke državno pravo. Mladočehi torej zopet go-dejo staro pesem. Vedóč, da se brez dovoljenja Nemcev ustavnim potom sporazumljenje ne da doseči, naglašajo vedno, da je baš izvršitev češkega državnega prava glavni pogoj za spravo. V resnici so pa seveda stvari baš narobe. Sporazumljenje mej Nemci in Čehi je prvi pogoj za vresničenje češkega državnega prava, kajti še le potem je pričakovati, da se Nemci obnovenju češke kraljevine v okviru naše države ne bodo ustavljali. Kdor pa stvar hoče drugače doseči, zida hišo od vrha. Seveda Mladočehom ni nič za spravo in ne za češko državno pravo, kajti ko bi se to izvelo, potem bi ne imeli več toliko prilike za politično kričanje.

Ogerska. Ogersko kulturno društvo je v Maros-Vaserhelyu imelo občni zbor. To društvo je za madjarizacijo to, kar nemški sulfersin za germánizacijo. Kulturno društvo ima že 17.000 članov in blizu milijon premoženja. Podružnice ima 61. K občenemu zboru prišel je tudi vodja zmerne opozicije, grof Apponyi, ki je priporočal, da bi država podpirala to društvo. Ker je vlada jako naklonjena temu društvu in se je sedaj zanj izrekla tudi opozicija, bode se mu gotovo dovolila zdatna državna podpora. Skriva je že sedaj vlada podpirala to društvo. Izročila mu je tudi vse premoženje „Slovaške Matice“. Za potujčenje Slovanov so Madjari jako radodarni.

Vnanje države.

Izgredi v Rimu. Liberalni listi na vso moč uporabljajo izgrede v Rimu v svoje namene. Res-nico na vse strani zavijajo. Vidi se jim, da jim ni za stvar samo, temveč jih le jezi, da se poslednji čas romanja v Rim množe. Kakor poročajo zanesljiva poročila, so res trije mladeniči zapisali v knjigo na grobu Viktorja Emanuela: „Vive le Pape!“ To je pa videl italijanski pomorski častnik, ki je hitel po policijo. Drugi liberalci so pa hitro jeli zbirati poulične postopače in razširjati vest, da je jeden romarjev plunil na grob. Težava pa ni bila, veliko ljudi zbrati, ker je bila baš obletnica plebi-seita, s katerim se je Rim odvezel papežu. Mnogo nasprotnikov cerkve je torej praznovalo. Najbrž bi bilo prišlo do kaceh demonstracij, ko bi se ta dogodek tudi ne bil prigodil na grobu pokojnega kralja italijanskega. Liberalni listi so že dolgo hujskali proti romarjem. Vladi pa že tudi ni všeč, da iz vseh krajev prihajajo romarji v Rim, ker to jasno spričuje, da večina katoličanov spoznava potrebo, da se Rim zopet povrne papežu, da se ta ideja še vedno razširja. Da so vse demonstracije bile umetno prirejene, pač dokazuje to, da je več razgrajalcev šlo k županstvu in prosilo, naj poroči kralju, da že samo misel na skrunjenje groba pokojnega kralja bi razburila vse rimsko prebivalstvo. Ko bi izgrezniki ne bili vedeli, da se njih postopanje odobrava, go-tovo bi se ne bili upali k županstvu. Italijanska oblastva imajo še vedno v zaporu zaprte francoske romarje, dočim proti pouličnim razgrajalcem ničesa ne storé. Liberalna francoska vlada je tudi hitro porabila ta izgrede v svoje namene. Obrnila se je do škofov in prelato, da naj ne vodijo več romar-jev v Rim. Nadeja se namreč, da bodo romanja po-nejala, če jih več ne bodo vodili prelaje. Fran-coski škofje pač nemajo povoda, da bi se ozirali na želje francoske vlade, ker se vlada tudi ne ozira na želje škofov in pravice katoliške cerkve.

Srbija. Mej sinodo in vlado je hud razpor zaradi imenovanja nekega škofa. Sinoda hoče v-rniti nekega rusofila, katerega se brani minister bogočastja. Organ samostojne radikalne stranke ob-soja postopanje sinode. Srbska cerkev je le na videz samostojna, v resnici jo vladajo Rusi. Ta list pravi, da Srbi sicer ljubijo bratski ruski narod, ali ne pusté, da bi se ruska vlada mešala v notranje srbske razmere, zlasti cerkvene.

Francija. V Nizzi so odkrili v soboto Gari-baldijev spomenik. Pri tej priliki se je največ go-vorilo o tem, da je Garibaldi pomagal 1870. leta Francozom. Nekateri govorniki so tudi malo zabav-ljali proti papežu, zatrjujoč, da Rim ostane vedno italijanski. Naglašalo se je tudi, da si interesi Fran-cije in Italije nikakor ne nasprotujejo, temveč po-polnoma skladajo. Pri banketu, ki ga je priredilo županstvo, se je napivalo Franciji in Italiji. Pro-

slavljanje pokojnega revolucionarja bilo je v prvi vrsti demonstracija proti katoliški ideji, ki pa cerkvi ne bode nič škodovala, kakor tudi ne bode sprijaznila Italijanov in Francozov.

Boulanger. Prijatelji Boulangerjevi sklenili so baje nadaljevati delo njegovo. Tako so vsaj izjavili, ali kaj so s tem mislili, pač ni prav jasno. Pri pogrebu pokojnega generala so se njegovi privrženci prepirali mej seboj. Na pokopališču bila je demonstracija proti Rochefortu in zanj. Policija je večkrat morala posredovati.

Izvirni dopisi.

Iz Rima, 2. oktobra. Danes popoldne je vsopred mednarodnega romanja v čast sv. Alojzija dovršen. Dovolite torej, da vam v kratkih potezih njega izpeljavo usrišem.

Naj takoj povem, da se je povabilo osrednjega odbora v Rimu odzvalo mnogobrojno po vseh krajih katoliškega sveta, kar je sv. Očetu bilo v toliko radost, da so sklenili božjepotnike sprejeti v dvakratnem zaslišanju, enkrat pa brati v sredi mnogobrojnih romarjev v cerkvi sv. Petra sv. mašo.

V ponedeljek (28. septembra) bilo je napovedano prvo zaslišanje ob poldne v vatikanski baziliki. Že uro prej se je zbralo na tisoče romarjev, večinoma dijakov in bogoslovcev, na „kraljevih stopnicah“ za medenimi vrati v vatikanu. Odtod so se pomikali po državah in narodnostih razdeljeni v baziliko sv. Petra, kjer so bili v prvo vrsto postavljeni romarji avstrijskega romarskega vlaka. Njim so se pridružili došli Nemci, tako da jih je bilo skupno do 150. Bogateje zastopani so bili Ogri, katerih je došlo čez 300 pod vodstvom mil. gosp. Császka, škofa v Zips-u, in Meszlényi-ja, szathmarskega biskupa. Med njimi opazil sem tudi nekaj ogerskih plemenitašev v dragoceni narodni opravi. Za temi so sledili raznih narodnostij romarji iz Belgije, Holandije, iz balkanskih dežel, s Poljskega, Severne Amerike itd. Največ med vsemi pak jih je poslala Francija, od koder je došlo mnogo šolskih zavodov z uniformiranimi gojenci celó z zastavami. Četrta ena dospelo sveti Oče s svojim spremstvom, zasedejo svoj prestol, katerega mahoma zavzdignejo vatikanski strežaji, in tako so se polagoma pomikali po cerkvi, vsakemu romarju privoščeč prijazno besedo, osobito pa dijake naukušujoč, naj bodo trdni in zvesti v veri. Vidno so sv. Očetu ugajale noše dijaških društev, v kakoršnih so nastopili nekateri dijaki. Vtis, kakoršnega je napravila na mladino očetovska prijaznost Leona XIII., je nepopisljiv. Skoro do solz ginjeni so mi pripovedovali z naukušeno besedo nekateri dijaki o prijazni ljubeznivosti sv. očeta, ki so s prijazno roko milo božali to dobro mladino, ki je od blizo in daleč prihitela počastiti grob svojega nebeškega zavetnika sv. Alojzija, pa tudi poklonit se namestniku Zveličarjevemu na zemlji v znak udanosti in zvestobe.

Zaslišanje je trajalo nad dve uri.

V torek (29. septembra) zbralo se je okrog 60.000 romarjev v cerkvi sv. Petra. V raznih jezikih pozdravljalo je verno ljudstvo, ko se je prikazal med njimi častiti starček Leon XIII. Na vse strani blagoslovljajoč in prijazno smehlajoč se svojim zvesto udanim bili so sveti Oče vidno ginjeni, videč toliko množico svojih vernih pred seboj. Pri sveti maši peli so pevci siklinske kapele. Med burnimi, naukušeni pozdravi zapustili so sveti Oče po cerkvenem pravilu vatikansko baziliko.

Ali še enkrat ponudila se je prilika romarjem, videti obraz sv. Očeta. Včeraj bilo je zopet oficijelno zaslišanje vsled mednarodnega romanja mladine pri sv. Petru. Predsednik osrednjega odbora prebral je adresu udanosti, na katero je imenom sv. Očeta odgovoril jeden navzočih prelato. Potem je bilo predstavljenih še nekaj odličnejših romarjev in na to so sveti Oče posloveli se, blagoslovljajoč obilno množico. Vsak romar, ki pride v Rim, najbolj želi videti sv. Očeta. Sedanjim se je ta želja v obilnej meri izpolnila.

Včeraj jutraj ob sedmih prejeli so tudi vsi romarji sveto obhajilo pri grobu sv. Alojzija. Obhajal jih je mil. škof Császka. Sploh je ta teden skoro tako slovesen v cerkvi sv. Ignacija, kakor je bila osmina godu sv. Alojzija. Pred oltarjem svetnikovim je dan na dan polno pobožnih častilcev vseh narodov.

Iz cele Italije je došlo te dni mnogo romarjev, osobito mladina je dobro zastopana. Da ne bi bila le preveč napolnjena cerkev sv. Petra, zato je bilo določeno, da bodo imeli Italijani posebno zaslišanje pri sv. očetu, kar se je tudi danes zgodilo.

Francoskih delavcev je še vedno dosti tu. Čuditi se moramo le, da sveti Oče, ko skoro vsak dan sprejemajo romarje, pri tem trudapolnem delu ne opešajo. Doslej moramo reči, da so izredno čili na duhu in na telesu.

Prostozidarski listi se z zlodejsko silo zaganjajo v tako mnogoštevilne romarske vlake. Norčujejo se, zabavljajo, lažejo, obrekujejo, v umazanih podobah smešijo romarje — vse nič ne pomaga. Povsod najlepši red in občna zadovoljnost.

Osobito so tudi avstrijski romarji jako zadovoljni. V dva vlaka razdeljeni hodijo ali se vozijo vsak dan po mestu, ogledavat znamenitosti rimske. Zvečer pak se zbirajo pri kozarcu piva v prostorih bralnega društva v Animi na prijazen pogovor. Sinoci je msgr. de Waal govoril obširneje o katakombah na občno zadovoljnost navzočih.

Prošli dnevi so v Rimu zopet pokazali sijajni pojav katoliške zavednosti in zveste udanosti do vesoljnega poglavarja.

Ravno sem menil odposlati ta dopis, kar nenadoma izvem, da je cerkev sv. Ignacija zaprta, da se zahvalna pesem v njej danes ne bode pela, ter da vlada po mestu velika razburjenost. Stvar se je kmalu pojasnila. Pred Pantheonom se je ljudstvo hotelo znositi nad francoskimi romarji, jih insultiralo, hotelo kamenjati itd., ker je baje neki francoski romar pri grobu Viktorja Emanuela v spominsko knjigo napisal besede: Evviva il Papa Rè — Ablasso il Rè!

Koliko je na tem resnice, ne moremo povedati, kajti lahko si mislite, da je zadnji čas ost vladnih žurnalistov v Italiji obrnjena proti Franciji. Gotovo je, da so radikalni elementi tukajšnji komaj čakali, da bi se mogli kako znositi nad francoskimi romarji, katerih se jim je le preveč zdelo. Zraven tega je pa danes tudi obletnica „plebiscita“ rimskega, dan, ko se vsako leto godé narodne demonstracije. S kratka: popoldne, ko so hoteli romarji k sklepni pobožnosti v cerkev sv. Ignacija, našli so jo zaprto. Boječ se menda izgredev rimskih demokratov, zaprla je policija romarjem pot v cerkev.

En signum temporis! Sicer pak bodo sigurno o tem časniki mnogo pisali. . . .

Iz Novega Mesta, 3. oktobra. Gosp. vrednik, veste, da nisem Vaš dopisnik, vendar upam, da mi dopisa ne boste zavrgli. Pišem prav za prav tako le Vam v korist; kajti poročal Vam bom o stvari, ki se je drugod že mnogo rešetala — a Vi pa molčite, da se vse čudi. Mogoče je, da molčite le radi tega, ker Vam nihče ne poroča. Poslušajte torej, kaj nas peče Novomeščane.

Schwarz! Schwarz! Ta beseda Vam leti na uho, ako se sprehajate po ulicah, to besedo čujete, ako stopite v gostilno; o Schwarzu se govori, ako sta le dva Novomeščana skupaj — govori se o njem, pa ne z veseljem. Pa zakaj vendar? Naš gosp. vitez je po zimi pokazal svojo hrabrost, ko je mirnega moža s sabljo omahal, potem pa ga še za plačilo z žandarmi pripeljal pred zbrane može — to ni bilo po volji niti nam, zlasti pa ne ranjenemu in osramočenemu.

Novomeški ognjegasci so hoteli imeti Velikega Šmarna dan malo poskušnjo. Gospod glavar jim je to prepovedal zaradi velicega praznika. Recimo, da je bilo prav. Toda, kaj pa je potem storil naš skrbni glavar? Ukazal je orožnikom, da so se z nasajenim bajonetom sprehajali po glavnem trgu, kakor da bi bili Novomeščani kakovi „puntarji“. Gotovo je, da smo višji oblasti vselej pokorni, in če kdo, se Novomeščan ne bode „puntal“ — je ponižen, še preponižen. Lahko si torej mislite, kakova nevolja je zgrabila mirne in lojalne meščane. Sam sem čul moža, ki nima prevroče krvi, namreč je znan kot miren, značajan poštenjak, čul sem ga reči: taka še 1848. l. ni bila pri nas, ko je ves svet rogovilil, revolucionarji pa vendar nismo. — Kdo bi ne videl, da tako postopanje g. glavarja viteza Schwarza — grdi Novomeščane pred svetom, ker jih kaže kot nemirne, nevarne, nelojalne državljane? Oh, očka Ekel, kje ste? Kje so časi, kje so dnevi, ko ste nam Vi mirno gospodovali? Tako zdihuje naše mesto.

Ne maram pa praviti, kakovo jezo je prouzročil imenovani gospod že lansko leto, ko je prepovedal svojim podložnim uradnikom udeležiti se slovenske veselice v privatni obleki — v nedeljo popoldne, ko so prosti, rečem le, da smo pričakovali, da bomo imeli enkrat mir. Toda motili smo se.

Doslej se je drgnil gospod ob odrasle, ker se mu pa ni posebno sponeslo, jel je svoje jezi dušek

dajati pri šolski mladini. Dne 17. septembra, torej predno se je začelo šolsko leto, saj so imeli sveto mašo gimnazijalci še-le 18. septembra, je bilo nekaj gimnazijskih dijakov v gostilni pri Solncu. Peli so pesem „Hej Slovani“, in sicer tako tiho, da v prvi sobi sedeči tega večinoma celó čuli niso, in bajé govorili tudi o celjskih nemškutarjih, kako ti zatirajo Slovence. Nesreča je hotela, da je ravno na to prišel naš vitez Schwarz. Obrnil je brz vse nase, češ, da so njemu zabavljali. Tožil reč ravnateljstvu, ki je, kakor čujemo, dogodek preiskovalo in res dijake tudi nekaj kaznovalo. Gospod okrajni glavar pa ni čakal, kaj bode storilo učiteljstvo, marveč je ta „grozni slučaj“ brz naznanil tudi deželni vladar ter bajé prosil, naj se krški okrajni glavar gospod Weiglein delegira, da greh preišče. Od torka je g. Weiglein že med nami; preiskuje od jutra do večera razven dijakov vsemogoče ljudi, ki so bili v kaki dotiki z dogodkom. — Danes ali jutri pričakujemo razsodbe. Splošno mnenje je, da se dijakom ne bode nič hudega zgodilo, ker so bili sploh le iz 7. in 8. razreda in ne ob poznem času. Če so se kaj pregrešili, je bila le neznatna reč, ki vendar ne more imeti hudih posledic, saj vsakdo vé, da je mladina lahkomišljena. — Kaj bi bilo, ko bi se s tako mero merilo drugod, recimo v Celju, Mariboru itd. Ko bi tam preiskavali vse dogodke, v katerih se zabavlja „vindišarjem“, potem ima država premalo uradnikov, da bi bili reči kos — v enem letu.

Razburjenost, nevolja, jeza je pri nas nepopisna med vsemi sloji brez razločka. Gotovo ima gospod glavar več prstov na rokah, nego prijateljev v Novem Mestu. Opozorili smo že našega g. poslanca, naj kaj stori za nas. Mislimo, da naš glas ne bode zastoj — sicer ne bi bil več vreden našega zupanja. Naj se nas vendar slavna vlada usmili; vsaj vendar nismo mi zaradi uradnikov, ampak uradniki zaradi nas! Oj, gospod Ekel, pridite nazaj! Na rokah Vas bomo nosili!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. oktobra.

(Imeniten gost) je došel včeraj v Ljubljano, namreč naš rojak Janez Vertin, rojen leta 1844 v Dobljah fare črnomaljske na Dolenjskem, sedaj od leta 1879 sem škof v Marketu v Sev. Ameriki. Namenjen je v Rim.

(Katol. tiskovnemu društvu) je kot dobrotnik pristopil č. g. Josip Gerčar, župnik pri sv. Trojici, ter je družbi daroval sto goldinarjev. Bog plati!

(Župnijski izpit) delajo v Ljubljani naslednji č. gg.: Erzar Matija, kaplan v Ribnici; Koritnik Jak., kaplan v Starem Trgu pri Ložu in Krek Franc, kaplan v Cerkljah.

(Dolenjska železnica.) Te dni se je v Ljubljani sošla komisija, da obhodi in ceni zemljišča od početka železnice čez Vodmôt, Gruberjev kanal in dalje. Pri tej priliki omenimo, da se čujejo pritožbe, kako neprimerno so v načrtu postavljeni nekateri kolodvori, n. pr. nad Račno gori pri Zobelbergu, pri Peklu onkraj Lašče in v ribniški dolini. Korist prebivalstva in ne posameznih posestnikov pač zahteva, da se načrt v tem oziru popravi.

(Poročil) se je včeraj g. Emanuel Josin, c. kr. deželnega plačilnega urada oficial, z gospodičino Anro Lubej.

(Tatvina.) Iz Stare Loke se nam poroča: Neki zvit tiček, ki bi morda rad prišel v ljubljansko kletko, se je petek zvečer skrnil v tukajšnjo župnijsko cerkev ter izpraznil dve pušici. Tretje pa ni mogel odpreti, zato jo je odtrgal in odnesel. Denarja je morda dobil vsega skupaj 2 gld., škode pa je napravil do 20 gld., ker je pušice razdejal in vrata zelo pokvaril. Želimo, da bi oblastva jednake vrste ptičem bolj strogo gledala na prste.

(„Glasbena Matica“) v Ljubljani vabi na redni občni zbor, kateri bode dne 10. oktobra 1891 v knežjem dvorci (II. nadstropje) ob 7. uri zvečer. Vspored: 1. Nagovor prvosednikov. 2. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Posamni nasveti. — Čast. gg. člane uljudno prosimo, da se tega zbora mnogoštevilno udeležé. Odbor.

(Prva ljubljanska ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Petru) je imela dne 4. oktobra I. občni zbor. Udeležba je bila primeroma mnogobrojna, celó iz oddaljenih mestnih oddelkov so došle slovenskočuteče dame. V načelnistvo so izvo-

ljene: Prvomestnica: gospa dr. Zarnikova, podpredsednica: gospa Trčkova, denarničarica in zapisničarica: vrtnarica Justina Lavričeva. — V imenu družbe sv. Cirila in Metoda je pozdravil navzočne osebno njen prvomestnik profesor Tomo Zupan ter razložil ob kratkem, kako in kje deluje ta družba, ki ima trojno zvezdo-vodnico pred očmi: Boga, cesarja, in domovino. V tem zmislu naj bi delovali vsi člani. — Gospa prvomestnica je jako spretno pričela in vodila zborovanje. Gospa Svetkova pa je izpregovorila zelo navduševalnih in bodrilnih besedi do svojih tovarišic, ki so matere, da naj si prizadevajo vzgojiti svoje otroke v verskonarodnem duhu. — Blagodejstvo je odsevalo na tem zborovanju, da so slovenske žene tako določno kazale svojo narodno zavest ter povdarjale, da se mora vzgoja voditi v duhu materinega jezika.

(Iz Št. Vida) nad Ljubljano se nam piše: Navzlic slabemu vremenu se je 25 letnica naše čitalnice prav povoljno izvršila. Na stotine naroda je pozorno poslušalo slavnostni govor č. g. Janeza Babnika, župnika na Toplicah. Skupnega obeda se je udeležilo nad 70 oseb. Popoldne je sicer dež spridil veselico na vrtu „pri Kraljiči“ tem lepša je bila večerna beseda v čitalnici. Več v dopisu. — „Spomenica“ ob 25 letnici šentviške čitalnice se dobiva po 10 kr. pri čitalničnem odboru.

(Petardevci.) Iz Trsta se poroča, da so sinoči v veži škofijske palače našli petardo s tlečo zažigalnico. Sodijo, da se je hotel maščevati kaki italijanski „neodrešenec“, ker se je mil. g. tržaški škof dné 29. septembra izjavil nasproti slovenskim tržaškim poslancem, da se na zahtevo tržaškega magistrata ne bode odpravila slovenska propoved iz cerkve sv. Antona, dokler bode on nosil pastirsko palico.

(Nedolžno obsojen.) Kakor znano čitateljem, bil je usnjari Gregor Apat iz Braslovič v Savinjski dolini pred štirimi leti zaradi umora obsojen v dosmrtno ječo. Ko je predsedel že štiri leta, je na smrtni postelji neki Fr. Rössler priznal, da je on morilec. Apati so izpustili ter mu vsled cesarjeve milosti izplačali 800 gld. odškodnine.

(Profesor Lazarevič) se je pred nekimi dnevi iz Belega Grada pripeljal v Ljubljano, da z višjim dovoljenjem prouči osnovo naših ljudskih šol in potem predloži svoje nasvete srbskemu naučnemu ministertvu. Obiskal je vadnico na c. kr. učiteljsku, mestni deški in dekliški šoli, šole v Kranju in Št. Vidu.

(Goriška razstava) je bila v nedeljo zvečer ob mnogoštevilni vdeležbi občinstva zaključena.

(Ptujski okrajni zastop) se je tako-le sestavil: Jos. Zelenik, posestnik pri sv. Urbanu, načelnik; Simon Ožgan, notar v Ptuj, namestnik; Martin Kranjec, Anton Greif, Miha Brenčič, o. Klemen Šalamun in Konrad Fürst, odborniki.

(Na graškem vsenčilišču) je bilo v minolem letu 161 promocij, in sicer sta bila promovirana 2 bogoslovca, 78 pravnikov, 73 medicincev in 8 modroslovcev.

(Veleizdaja.) Tržaški „Il Piccolo“ poroča, da so pred tedni v Trstu prijeli nekega Gozzalinija, Pierrija, Annusija in Schwagel-a ter jih prepeljali na Dunaj, kjer se bodo pred tamošnjimi porotniki morali zagovarjati zaradi veleizdaje.

Telegrami.

Poreč, 5. oktobra. Za dopolnilno volitev državnega poslanca dné 30. t. m. lahonska

stranka kandiduje veleposestnika Benedikta Polesinija.

Liberoa, 5. oktobra. Cesarski namestnik grof Thun je zvišal darilo na 10.000 gld. tistemu, kdor naznani napadnika pri Rosenthalu.

Dunaj, 6. oktobra. Pri včerajšnji enketi za prihodnja javna dela na Dunaju je vlada predložila približni finančni program. O velikosti skupnih stroškov za mestno železnico, uravnava Dunajšice itd. listi poročajo, da bodo znesli 103 do 112 milijonov. Država prevzame 72%, dežela 8%, mestna občina 20% s poroštvom države, dežele in mesta. Letna anuiteta je proračunjena na 3.6 milijona.

Mürzsteg, 5. oktobra. Danes so se pripeljali saksonski kralj Albert, bavarski princ Leopold, veliki vojvoda toskanski in knez Hohenlohe na lov.

Rim, 5. oktobra. „Italie“ poroča, da so tri zaradi dogodkov v Pantheonu priprte francoske romarje izpustili in odpeljali čez mejo.

Stuttgart, 6. oktobra. Ob 6. uri 55 m. je kralj umrl.

Piccoli-jeva tinktura za želodec

je mehko, toda ob enem uplivno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Cena steklenici 10 kr. (300—201)

Tuji.

2. oktobra.

Pri **Maliču**: Czassny, potovalec; Reitler, Fischer, trgovca; Kraus; Andern, zasebnica, z rodbino; Wanbacher, mehanik; dr. Maier, odvetnik, s soprogo; Walter, pisatelj, z Dunaja. — Pasko, zasebnica, in Hamerer, potovalec, iz Trsta. — Lebmayer, potovalec; Muster in Vrbanič, iz Grada. — Smole iz Sevnice. — Gatti in Raab, poročnika, iz Pulja. — Vitez Schlick, c. kr. generalni konzul, z rodbino, iz Barcelone. — Lauber, uradnik, iz Frankobroda. — Theimer, trgovec, iz Monakovega. — Goldstein, potovalec, iz Vel. Kaniže.

Pri **Stona**: Baron Lauber, generalmajor, s sinom in zetom; Schulz, stotnik; baron Franantig, Culot, Zotta, iz Gorice. — Michaeli, trgovec, iz Istrije. — Turner, zasebnik; Bretter, Joeglič, trgovca; Löwy, Elger, Lubel, potovalci, z Dunaja. — Gerardi, trgovec; Gresscham, veletržec, in Kert, stotnik, iz Trsta. — Weber; Rech; Rautnig, trgovec; Waganer, potovalec; Schener; dr. Eder z rodbino; baron Morsey, iz Grada.

Pri **avstrijskem caru**: Kittre, potovalec, z Dunaja. — Planinšec iz Luč.

Pri **južnem kotedvoru**: Goltseheben, iz Kindberga. — Pogačnik, zasebnik, iz Jesenice. — Piancentini, zasebnica, iz Trsta. — Pichler iz Maribora.

Umrlí so:

3. oktobra. Marija Vizjak, gostija, 70 let, sv. Petra cesta 38, marasmus. — Marija Žark, kuharica, 85 let, Frančiškanske ulice 12, hydrops.

V bolnišnici:

3. oktobra. Mihael Marn, delavec, 55 let, vitium cordis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v in. žb
opazovanja	srakomera v mm	topiomer po Celziju			
7. u. jut.	73.74	11.2	sl. szad.	dež	
5. 2. u. pop.	73.74	13.0	sl. svzh.	oblačno	4.10
9. u. zveč.	73.79	12.0	"	"	dež

Srednja temperatura 12.1°, za 0.9° pod normalom.

Dunajska borza.

Dné 6. oktobra.

Papirna renta 5%, 16% davka	91 gld. 10 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	90 " 90 "
Zlata renta 4%, davka prosta	109 " 10 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 10 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1011 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	283 " 25 "
London, 10 funtov strl.	117 " 00 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 27 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 56 "
Nemških mark 100	57 " 52 1/2 "

Dné 5. oktobra.

Ogerska zlata renta 4%	104 gld. 10 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 65 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " 75 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	146 " 50 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	182 " — "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 50 "
Zastavna pisma " " " " 4 1/2 %	100 " 30 "
Kreditne srečke, 100 gld.	185 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	61 " — "

Podlaga za postelje

iz kavčuka (4—2)
najboljše kvalitete pri

M. PODKRAJŠEK,
Špitalske ulice, Ljubljana.

Služba organista in cerkovnika

se oddá v Kresnicah.

Več se izve pri župnijskem predstojništvu.

(1386) 3-3

Od pluga do krone.

Obširni zgodovinski roman,
zajet iz kranjske povestnice.

(1359) 20

Ta tovarna izdeluje poprav nizki ceni

cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sestava jako močna. Vplačevalni pogoji so ugodni.

Ceniki orgelj in harmonijev pošiljajo se zastopj.

V kratki dobi 16 let narejenih je bilo blizo 300 novih orgelj, med temi bilo je več velikih, kar je najboljši dokaz o izvrstni zmožnosti in reselnosti te tvrdke. (24—19)

Prečast. gosp. Anton Trepal v Rovtuh, pošta Logatec, daje naročnikom iz Kranjske, Koroške in Spodnje Štirije vsa potrebna pojasnila in dobre svete glade na izvršitev izdelkov naše tvrdke. Omenjeni gospod vsprejema tudi naročila ter nam jih neposrednje vpošilja.

MERCUR menjarnična delniška družba na Dunaju,

I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z jedno

promeso zemljiško-kreditnih srečk

à 1 1/2 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje že 5. novembra!